

Ruusunen

Ennen muinoin eli kuningas puolisoinsa, jotka jok'ikinen päivä huokailivat: "oi jospa meillä toki olisi lapsi!" mutta eipä heille lasta vain syntynyt. Tapahtuihan sitten, kerta kun kuningatar kylpemässä istui, että vedestä nousi sammakko, joka sanoi hänelle: "sinun toivos on toteutuva; ennen-kuin on vuosi kulunut, olet sinä tyttären synnyttävä." Kuten sammakko oli ennustanut, siten kävikin, sillä synnyttipä kuningatar pikku tyttären, joka oli niin ihanan kaunis, että kuningas iloissansa tuskin tiesi kuhun kääntyä ja valmisti isot pidot. Näihin ei hän kutsunut ainoastaan sukulaisiansa, ystäviensä ja tuttaviaan, vaan myöskin viisaita vaimoja, hankkiakseen lapsellensa noitten suosioa. Tuommoisia hänen valtakunnassansa eleskeli kolmetoista, mutta koska hänellä oli ainoastaan kaksitoista kulta-taltrikkia, joita sopi näitten käytettäväksi asettaa ruoka-pöydälle, täytyi hänen jättää heistä yksi käskemättä. Pidot komeimman komeasti vietettiin, ja niiden loputtua nuot viisaat vaimot lapselle lahjoittivat ihmeellisiä lahjojaan, yksi viisautta, toinen ihanuutta, kolmas rikkautta sekä muut jos jotakin, mitä mailmassa vain on toivottavaa. Kun jo yksitoista juuri oli saanut lausuttavansa lausutuksi, tuli äkkiä huonehesen tuo kolmastoista. Tämä sitä tahtoi kostaa, ett'ei häntäkin pitoihin kutsuttu, ja ketään tervehtimättä, kenehenkään edes katsahtamata hän kaikkein kuullen kovasti huusi: "kun kuninkaan tytär viidettätoista käypi, on kehrä-varsi häntä kätehen pistävä ja hän kuoliana kaatuva laattialle." Ja mitään muuta sanomata akka salista kiersi tiehensä. Kaikki pahasti pelästyivät. Silloin astui esille kahdestoista, joka ei vielä ollut toivotettavaansa ehtinyt toivottamaan. Tämä ei enään voinut noita pahoja sanoja peräyttää, vaan ainoastaan vähentää niitten voimaa, ja sanoipa sentähden: "mutta eipä olekkaan kuninkaan tytär silloin vielä kuoleva, hän vain on vaipuva sata-vuotiseen sikeään uneen." Kuningas, joka hartaasti tahtoi suojella rakasta lastaan näin suuresta onnettomuudesta, julisti käskyn semmoisen, että poltettaisiin mitä koko hänen valtakunnassansa oli kehrä-varsia. Mutta tytössä toteutui kaikki, mitä nuot viisaat vaimot olivat lahjoillansa ennustaneet, sillä olipa hän niin kaunis, siveä, lempeä ja älykäs, ett'ei kukaan, joka hänen vain näki, saattanut olla hänehen mieltymättä. Tapahtuipa

sitten, että sinä päivänä, jona hän viisitoista vuotta juuri täytti, kuningas puolisoinsa osasi olla kotoa poissa, ja että tyttö ihan yksikseen oli linnahan jäänyt. Siinähan silloin kaikki paikat kävi, mielensä perästä katsellen kamarit ja komerot, sekä tulipa viimein vanhaan torniin. Siellä soukkia kiertoportaita kiivettyänsä hän pienen oven etehen joutui. Suulla oli ruosteinen avain, ja kun hän avainta vähän väänsi, ovi äkkiä aukeni, ja pikku tupasessa siinä istui vanha vaimo värttinää ahkerasti vääntämässä. "Hyvää päivää, vanha mummo!" sanoi kuninkaan tytär, "mitähän sinä siellä te'et." - "Kehräähän minä täällä," akka vastasi, päättänsä nykäyttäen. "Mikä kalu tuo, joka noin sukkelaasti kierii?" kysyi tyttö sekä kaappasi kehrä-varren, itsekin koettaaksensa kehrätä. Mutta tuskin oli hän tuohon tarttunut, jopa toteutui noidan loihto-sanat, ja kehrä-varsi tyttöä sormeeseen pisti. Mutta pistoa tunteissaan hän samassa silmän-räpäyksessä siellä olevalle vuoteelle vaipui sekä nukkui sikeään uneen. Ja samallaisen unen valtahan koko linna joutui; kuningas ja kuningatar, jotka juuri olivat kotia tulleet ja saliin astuneet, unen helmoihin vaipuivat, ja samoin kävi koko hovikunnan. Silloin myöskin hevoset nukkuiivat tallihin, koirat pihalle, kyyhkyselä katolle, kärpäset seinille, nukkuipa, liehumasta lakaten, takassa palava valkea, paisti pihisemästä taukosi, ja kokki, joka juuri sieppasi tukasta kyökki-poikaa, koska tuo jonkun koiran-kurin oli tehnyt, hellitti hiuksista sekä nukkui hänkin. Ja tuuli aivan tyveni eikä linnan edustalla kasvavissa puissa enään lehtinäkään liikahtanut. Mutta linnan ympärille rupesi kasvamaan orjantappura-pensahisto, joka vuodesta vuoteen korkeammaksi kohosi ja viimein, koko linnaa ympäröiten, kasvoi niin korkeaksi, ett'ei enään linnasta mitään ollut näkyvissä, ei edes katon päälle pystytetty lippu. Laajalle kuitenkin levisi taru ihanasta, nukkuvasta Ruusukukkasesta, sillä siksi tätä kuninkaan-tytärtä nimitettiin, ja tulipa aika ajoin prinsejä, jotka koettivat päästä tuon pensahikon läpitse linnahan. Mutta turhaan siinä parastansa panivat, sillä orjantappurat, ikään-kuin käsillisinä toisistaan kiinni pitäen, pysyivät lujasti yhdessä, ja nuorukaiset, enään irti pääsemättä, niihin jäivät riippumaan, siinä saaden surkean surman. Kului sitten

edellehen vuosia monen monta, jopa kerta taas tuli tuohon valtakuntaan kuninkaanpoika ja kuuli erään vanhuksen kertovan orjantappura-pensaikosta, että sen takana oli linna, jossa jo sata vuotta oli nukkunut ihmeen-ihana, Ruusukukaksi sanottu kuninkaan-tytär sekä hänen kanssansa kuningas, kuningatar ja koko hovikunta. Myös jutteli hän isänsä isältä kuulleensa, että jo monta kuninkaan-poikaa oli käynyt koettamassa päästäkseen orjantappura-pensahiston läpitse, mutta että nuot kaikki olivat sinne takertuneina surkean surman omaksi joutuneet. Silloin sanoi nuorukainen: "minä en pelkää, vaan tahdompa sinne, ihanaa Ruusukukkasta katsomaan." Tuo hyvän-tahtoinen vanhus häntä kyllä varoitti menemästä, mutta eipä hän siitä ottanut huoliaksensa.

Nyt umpehen oli nuot sata vuotta kulunut ja se päivä koittanut, jona Ruusukukkanen taas oli heräävä unestansa. Kun kuninkaan-poika pensahistoa läheni, olipa siinä ainoastaan isoja, kauniita kukkia, jotka itsestään väistyivät hänen edestänsä, joten hän ensinkään vahingoittumata pääsi edelleen astumaan; ja kun hän niitten läpitse oli ennättänyt, net taas pensahistoksi toisihinsa takertuivat. Linnan pihalla näki hän hevosia ja kirjavia koiria nukkumassa makaavan; katolla istui kyyhkysia, pää pieni siiven suojaan kätkeettynä. Ja kun hän huoneihin tuli, siellä nukkui karpäset seinillä; kyökissä kokin käsi vielä oli poikahan tarttumaisillaan ja piika istui nykittävä musta kana sylissä. Sitten hän, edemmäksi mentyään, salissa näki koko hovikunnan makaavan unen helmoissa, ja yli-päässä kuningas puolisoinsa makasi valtaistuimen juurella. Tuosta hän vieläkin edemmäksi meni, ja kaikkialla niin hiljaista oli, että hän saattoi jopa oman hengityksensäkin kuulla, ja viimein hän tuonne torniin tuli sekä astui siihen pikku tupaseen, jossa nukkui Ruusukukkanen. Siinä tuo nyt makasi niin ihanan kaunihina, ett'ei prinssi saanut silmiänsä hänestä eikä itseään hillityksi, vaan kumartui hänen puoleensa ja suuteli häntä. Tuskin prinssin huulet tytön huulia olivat koskeneet, jo Ruusukukkanen heräten aukasi silmänsä ja loi prinssikin suloisen silmäyksen. Sitten he yhdessä menivät alas, ja heräsipä kuningas, kuningatar ja koko hovikunta sekä katselivat hämmästyneinä toisiansa. Ja pihalla hevoset nousivat itseään pudistellen, jahti-koirat häntäänsä lierutellen makuulta kavahtivat, katolla kyyhkysset päänsä nostivat siiven alta, katselivat ympärillensä ja läksivät kedolle lentämään, seinillä karpäset liikkua alkoivat, kyökin takassa valkea palamaan leimahti, ruveten ruokaa

kiehuttamaan, paisti taas rupesi porisemaan, kokki korvalle poikaa sivalsi, josta tuo pahasti parkumaan, ja piika ryhtyi kanaa nykkimään. Sitten kuninkaan-pojalle ja Ruusukukkaselle komeat häät pidettiin, ja he onnellisina yhdessä elivät aina kuolin-hetkeensä saakka.

* * *